

DOMOVINA

Izida dvakrat na teden, in sicer vsak torek in petek. — Dopisi naj se izvolijo pošiljati uredništvu, in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje 1 kruno temeljne pristojbine ter od vsake petit-vrste po 20 vin. za vsakokrat; za večje inserate in za mnogokratno inseriranje primerni popust. — Narednina za celo leto 8 kron, za pol leta 4 kruno, za četrt leta 2 kroni, katera naj se pošilja: Upravništvu „Domovine“ v Celju.

Državni zbor.

Včeraj se je po petmesečnem prestanku državni zbor zopet sešel, a živa duša še ne more vedeti, ali kaj in kako bo deloval. Ako se spominjamo okolnosti, ob katerih se je meseca junija razšel, bi se seveda dalo misliti, da je doba državnoborskih katastrof za vedno minila, in da stojimo sedaj pred zasedanjem, ki bo po svoji resnosti in marljivosti stalo na vrhuncu zakonodajalnega delovanja. Tedaj je zbornični predsednik zaključil zasedanje lahko s zadovoljnostjo, oziraje se na storjeno gospodarsko in socialno-politično zakonodajstvo in z izjavo, da ostane ravnokar minulo zasedanje pomenljivo v zgodovini avstrijskega parlamentarizma. Nagla rešitev investicij, kanalov, krajevnih železnic in za to potrebnega kredita poleg začasnega budgeta do konca leta je opravičilo upanje, da je parlamentarna kriza za vedno rešena. Pri tem pa se moramo tudi nehati spominjati, da so vsi izvanredni nagibi, ki so povzročili tako čudovito delavnost, zdaj izgubili vso moč, da vlada nima nikakih investicijskih predlogov več na razpolago, s katerimi bi budila parlament k delovanju, da se ji je posrečilo le začasno zazibati v pozabnost vsa politična nasprotstva, ki so se po ravnokar izvršenih deželnozborskih volitvah na Češkem še poostрила.

Zategadelj je gotovo, da je naloga ravnokar pričetega zasedanja čisto drugačna, kot pa je bila v času investicij. Vlada zdaj nima skoraj ničesar več oddati, toliko več pa ima zahtevati. Državni zbor stoji zopet pred ogrsko nagodbo, pred katero se je pred štirimi leti ustavil in potem porušil štiri ministrstva, predno se je zopet nekoliko umiril. A do nagodbe mora priti, ker potekajo trgovinske pogodbe. Carinska zveza pa mora biti parlamentarnim potem obnovljena, ker tu niti § 14. ne more storiti ničesar. To bo torej točka, pri kateri bode parlament pokazal, kaj zna.

In prav zato bo imelo v tem zasedanju tudi Körberjevo ministrstvo priliko pokazati in dokazati svoje zmožnosti. Večina za nagodbo v parlamentu še ne obstoja, in ministrstvo bo imelo vrhutega še dosti truda, preprečiti viharje, ki utegnejo bruhniti na dan. Stališče vlade pri nagodbenem vprašanju pa je še mnogo težavnejše, ker stoji vlada ne le državnemu zboru temveč tudi Ogrski nasproti.

Ako pa pogledamo, v koliko je Körber pripravljen na to svojo nalogo, nas mora objeti tesnost. Kakor rečeno, večine še ni nikakršne. Körber se hoče opirati v prvi vrsti na nemške nacionalce, Poljake, fevdalne in ustavoverne veleposestnike, na centrum in še nekatere druge stranke, a to še ni večina. Körber misli seveda na vse mogoče kombinacije za sestavo zanesljive večine, vsled česar se drži kolikor mogoče rezervirano. Pripravljen hoče biti na vse mogočnosti; zakaj če mu spodleti edna kombinacija, lotiti se hoče druge. Če izluščimo jedro iz vsega tega, dobimo suho premislanje, da Körber začetkom zasedanja državnega zbora nima gotovega načrta, kako rešiti in zagotoviti parlamentarni položaj. Potemtakem Körber ne misli voditi, ampak se hoče sam pustiti voditi od razmer. Sploh igra slučaj v našem političnem življenju veliko ulogo. Slučaj n. pr. je izvolil sedanje ministre, in slučaj je postavil predsedništvo v sedanjih zbornici. Pri vsakem glasovanju odločuje le slučaj, kdo da spada k slučajni večini, in kdo k manjšini. Celo načrt delovanja je odvisen od slučaja. Ali je morebiti ob pričetku prejšnjega zasedanja kdo vedel, da pride kanalska predloga na vrsto, ki je vsled slučajnega razvoja postala potem glavnim predmetom celega zasedanja? Istotako pa je tudi od slučaja zavisno, ako parlament deluje. Za sedanje zasedanje se vlada v zvezi z nekaterimi poslanci, ki bi radi delovali, trudi, spraviti parlamentarni stroj v tek, a še danes se ne ve, ali se jim to posreči, ker je namreč odvisno od slučaja.

mentarni stroj v tek, a še danes se ne ve, ali se jim to posreči, ker je namreč odvisno od slučaja.

Parlament pa, katerega delavnost je tako na slučaj navezana, je ravno toliko vreden, kakor pokvarjena ura, ki gre ob priložnosti par ur, da se potem zopet nenadoma ustavi. Tako uro pa je treba dati v popravilo, in isto bi morali storiti z našim parlamentom. Sicer poskuša tudi Körber, da bi ga popravil in privedel do rednega delovanja, ali v čem obstoja ta njegova poprava? Körber ga pusti večji del leta počivati, v onih par mesecih pa, v katerih ga pusti delovati, mu pomaga v zastajajočem teku na razne umetne načine, s tem, da sedaj tega poslanca potolaži, onemu zapreči, temu se malo prilizne in iz onega kaj izsili. Na ta način se parlamentarne razmere gotovo niso nič zboljšale, in zato potrebuje naš parlament temeljite in resne poprave. Kdor razmišlja o velikih kulturnih in gospodarskih nalogah moderne države, ki se pri nas radi pomankljivega delovanja parlamentarnega stroja zanemarljajo, temu se bodo naši narodnostni prepripi zdeli majhni kakor droben pesek. A tudi najmanjši pesek moti uro v teku, dokler se ga ne odstrani. Narodnostno vprašanje mora na katerikoli način biti rešeno, da pride naš parlament zopet v zanesljivi in pravilni tek.

Körber se je le enkrat upal dotakniti narodnostnega problema. To je bilo začetkom njegove vlade, tedaj je tudi obljubil, da bode njegovemu kabinetu najvažnejša dolžnost to, da poskusi rešiti nacionalno vprašanje. Poskus gospoda Körberja se je tedaj izjalovil, in potem mu ni njegova najvažnejša dolžnost napravila nikakih skrbi več, in dandanes za Körberja narodnostno vprašanje niti več ne obstoja. Prebivalstvo pa teži to vprašanje bolj kakor kedaj. To je pokazal izid čeških deželnozborskih volitev, pri katerih ni volilce vkljub železniškim in kanalskim investicijam nobena skrb tako mučila,

LISTEK.

Materina podoba.

(Poslovenil Ivan Vuk.)

Na obrežju jadranskega morja stoji Ribja vas. To pa zato tako imenovana, ker so se prebivalci največ pečali z ribarstvom. Ako ideš, dragi bralec, po lepo urejeni cesti skozi vas, videl boš lepo pobeljene hiše, in krog njih polno sadnega drevja, in po stenah se razpenja tu in tam vinska trta. Na koncu vasi stoji, nekoliko oddaljena od družih, hiša, zidana v gotičnem slogu. Začuden boš vprašal, čegava je ta hiša, in ravno mimo idoč deček ti bo odgovoril: „To je last starega poštenjaka in samca Ludvika Matsona.“ Vam, da mi boš rekel: „Kako je to mogoče, da bi bil samec, ko pa vidim toliko krasnih cvetlic na oknu.“ Pa res, krasne cvetlice, te goji Ludvik sam. Pa stopiva v hišo! Vse v najlepšem redu. Po stenah vise vsakojake podobe, in najbolj zanimiva je podoba njegove matere, katera visi nad njegovo posteljo. Ko se začne naša povest, je Ludvik Matson še bil vdovec; eno leto pozneje pa je že urejevala njegove cvetlice nežna ženska roka.

Kako pa je to prišlo, saj je on že 70 let star? Čujmo, kako se je dogodilo!

Neko noč se mu sanja, da stopi materina podoba iz okvirja in mu zapove: „Ludvik, ti se moraš oženiti!“

Starcu se to čudno dozdeva in vpraša: „Kako to, mati, jaz sem že 70 let star.“ — Pa materina podoba ponovi svojo zapoved, ter mu žuga, ako ne bi ubogal.

Ludvik Matson spoštuje podobo svoje matere. Mnogokrat mu je bila pomočnica v stiskah. Ako bi vsikdar ubogal njene nasvete, ne doživel bi toliko bridkih ur. Akoravno sanje, spominja se jih še prav dobro, kako je bilo tedaj, ko se je hotel prvokrat oženiti. Ravno tedaj, ko je imel iti k poroki, padla je njena podoba raz stene. Izprevidel je, da ga je podoba avarila pred to ženitvijo, pa ni je hotel ubogati. Pozneje je spoznal, da je imela prav. Njegov kratki zakon je bil zelo nesrečen.

Ker je potreboval gospodinjo, se je hotel oženiti drugokrat. Pa podoba je padla zopet raz stene, in tokrat jo je slušal. Popustil je nevesto, preoblekel se v mornarja ter tako prebil dolgo vrsto let na morju, predno se je vrnil — In sedaj zahteva podoba, naj se oženi. Akoravno je

bil poslušen in rad ubogal vsako željo materino, je zdaj vendar dvomil o resnici tega povelja.

Pa pred njim stoječa materina podoba z žugajočim prstom in ostrim pogledom odpodila mu je vse dvojbe.

Ludvik prosi podobo, naj pomisli, v kakšnih krogih da živi. „Kaj bi rekli ljudje, in kje bom dobil nevesto, jaz, sedemdesetletni starec. In v tej vasi ni te navade, da bi se tako stari ljudje ženili.“

Pa podoba ga pogleda ostreje in zažuga strašnejše, tako, da ji je obljubil, da se oženi. Nato stopi podoba zopet nazaj v okvir.

Drugo jutro se zbudi Ludvik Matson. Vse sanje mu plavajo razločno pred očmi. Kar je obljubil, hoče storiti.

Še ta dan snubi hčerko ubogega ribiča, majhno, pridno dekle. Ni bila lepa, pa bila je pridna in ljubeznjiva. Starši dovolijo in določijo, kedaj naj se vrši gostija — — —

Čez širok travnik pelje cesta iz Ribje vasi v mesto, kake četrt milije oddaljeno. Prebivalci so dovolj bogati, da bi lahko s srebrnim tlakom napravili cesto iz vasi v mesto.

Starec se ni niti nadjal, da bo moral to pot mnogokrat prekoračiti, in koliko truda mu

kakor ta za njihovo narodno eksistenco. Od volilcev pa so odvisni poslanci, in tako se pripeti lahko, da opomnijo poslanci Körberja na njegovo najvažnejšo dolžnost, in to morda ravno ob času, ko mu bode to najmanj ljubo. To pa se zgodi lahko že ob sedanjem zasedanju, in potem parlament morda ne bode deloval.

Vrhutega pa zanima nas Slovence, še posebej to, kako se bodo obnašali naši poslanci na Dunaju, in kako bodo ti zastopali koristi svojih volilcev. Upati smemo, da bode njihovo delovanje sedaj plodonosnejše, kakor pa je bilo ob zadnjem zasedanju, ko niso imeli druge skrbi kakor ustanavljati in preosnavljati klube. Petnajst poslancev, ločenih v tri klube, — to je pač kuriozum, katerega premore samo siromašni in nesrečni narod slovenski.

Nemška sodba o slovenskem Korotanu in Sp. Štajarju.

Nedavno je priobčil nek nemški časopis članek, v katerem se opisuje naše narodno življenje po Koroškem in po našem Spod. Štajarskem. Ta članek je zlasti v kolikor se sosednjega Korotana tiče, jako zanimiv in tudi važen, ker nam spričuje, kakšno mnenje vlada o nam med Nemci.

Narodno življenje Slovencev na Spod. Štajarskem se zdi piscu dotičnega članka močno zoperno, saj to narodno življenje so provzročili v prvi vrsti fanatični duhovniki, učitelji, ki so se z nemško pomočjo otresli nevrednih konzistorijalnih vezi, na nemških visokih šolah odgojenj notarij, odvetniki in drugi, ter s tem dosegli, da bijejo Nemci po Spod. Štajarskem v jezičnih otokih najtežji boj za svojo narodnost. Zato se dotični pisec obrne najprej na slovenski Korotan, kjer so mu razmere mnogo ljubše.

*Deželna meja med Koroško in Štajarsko, pravi, ne tvori sicer tudi narodnostne meje med nemškim in slovanskim prebivalstvom, pač pa ostro mejo med slepim, spodnještajarskim šovinizmom (!) in ljubeznjivostjo in veliko prijaznostjo koroških Slovencev napram Nemcem. In pisec onega članka daje koroškim Slovencev častno spričevalo o njihovi ljubeznjivosti, ki bode po njegovem mnenju trajala na vse čase. Saj koroški „Vendi“ se še niso, hvala Bogu, nalezli nič od one bolezní sorodnih kranjskih in štajarskih fanatikov.

Jako ugodno, piše pisec nadalje, deluje na poznavalca zastrupljenega in naščuvanega javnega življenja po Spod. Štajarskem, ko čuje, da je vse slovansko prebivalstvo Koroške — iz vzemši le nekatere kraje višjega pogorja — nemškega jezika v besedi in večidel tudi v pisavi popolnoma zmožno, da se tujec v vsaki vasi Rožne, Glinske ali druge doline kjer stanujejo Slovenci, lahko poslužuje nemškega jezika, četudi se sami med seboj v občevarju poslužujejo skoro izključno le svojega „idijoma“. Povsod je tujec s prijaznimi nemškimi besedami pozdravljen, povsod dobi na nemško vprašanje nemški odgovor.

bo prizadevala ta ženitev. Njegovi listi niso bili v redu, ker je enkrat pustil svojo nevesto ter odbežal. Mnogo časa je že preteklo, odkar je duhovnik pisal na škofijstvo in prosil dovoljenja, se zopet oženiti. In med tem časom je šel Matson skoraj vsaki drugi dan v mesto.

Tam je sedel k duhovnikovim durim ter čakal tiho in potrpežljivo, dokler ni prišel na vrsto. Potem se vzdigne in vpraša, če ima kaj za njega.

„Nič še ni prišlo!“ mu je odgovoril duhovnik, in Matson je korakal zopet proti domu.

Duhovnik se je čudil nad močjo „ljubezni“, katera je tega starca tako prevzela. Tam sedi v debeli suknji, z visokimi čevlji, s poštenim, zgrbančenim obrazom in z dolgimi sivimi lasmi, čakajoč na dovoljenje za ženitev.

„Meni se dozdeva, da se vam zelo mudi z ženitvijo“, reče enkrat pomilovalno duhovnik.

„Oh da, najboljša je, ako se kmalu zgodi!“

Radi tega se duhovnik ni čudil. Vedel je predobro, da je prisiljen se oženiti.

Tako je preteklo pol leta, predno je prišlo dovoljenje.

To je na Spod. Štajarskem tako malo v navadi, da se človek nehote vpraša po vzroku tega razločka. Odgovor, katerega sem dobil na vprašanje, kje in kako so si ti Slovenci pridobili znanje nemškega jezika, se je glasil vedno, istotako razveseljivo, kakor častno za te prebivalce: V šolah.

Ves od slovanskega prebivalstva zasedeni del Koroške ima le dvojezične šole. Le na najnižji stopinji se poslužuje učitelj slovenskega idijoma, da se more z mladino sporazumeti v osnovnih predmetih šolskega pouka. Takoj pa, ko se ponudi možnost, se začne z nemškim poukom, in se vse poučevanje v tem jeziku nadaljuje.

Edina šola na celém Koroškem, večrazredna ljudska šola v lepo ležečem Št. Jakobu v Rožni dolini, je bila doslej, hvala spretnemu „vzbujanju k narodnemu življenju“ čisto slovenska. Bila je pa tudi v zasmeh (!) celi okolici. In ura tega narodno-slovenskega vzgojevalnega zavoda je odbila; prebivalstvo je zahtevalo dvojezični t. j. nemški pouk.

In potem pravi pisec, da iz teh, tako razveseljivih šolskih razmer Koroške sledi cela vrsta nauk za Spod. Štajar, kjer je slovanski šovinizem izključil nemški pouk iz skoro vseh šol po deželi. In to vključ temu, čeprav je slovensko prebivalstvo tesno navezano na „cvetoče nemške otoke“. Tu moramo seveda opomniti, da ne slovansko prebivalstvo, temveč nemški stanovci po naših mestih in trgih so navezani mnogo bolj na okolico. In kadar se bode slovensko prebivalstvo toliko izmodrilo ter uvidelo sramoto, katero ji dela nemški značaj naših mest, tedaj bode prekinilo vse vezi s tem psevdonemštvom, in pokazalo se bode, kdo je bolj odvisen od drugega.

Mi s zaupanjem pričakujemo, da se Spod. Štajar še dolgo ne bode ravnal prav nič po tako ganljivo lepim naukih dotičnega nemškega članka, ki se nam dozdeva kakor nekakšen nemški romar II., ker ne moremo na nikakšen način uvideti vseh onih dobrot, kakor jih vidi pisec sam. Mi nikakor ne moremo verjeti, kakor je prepričan člankar, da bi nemški pouk po naših šolah mirnim putem rešil silno narodnostno borbo, in zato bomo ostali pri starem, kakor zahteva naravni tok stvari, da se slovenska deca poučuje slovenski.

Pač pa bomo skušali v nasprotnem smislu slovensko narodno šolstvo še razširiti in raztegniti sčasoma tudi na sosednji, za Slovence res tužni Korotan. V tem smislu se nam bode treba zjediniti, da se sinovi slovenske zemlje sporazumejo med seboj, kako rešiti korotanske brate pred popolno nemško poplavo. O koroških razmerah smo dobili mnenje, kakor da je od tam že čisto izginil slovenski duh, kakor da se je slovenski narodni individualizem že čisto preprijil z nemškim duhom.

Zato pa srčno obžalujemo naše brate onkraj meje, posebno radi njihovih šolskih razmer, srčno obžalujemo, da so našli tako dopadajenje pri

Sedaj pa je zašumelo po vsej Ribji vasi: „Matson, ta, kateri je enkrat odbežal od poroke, se hoče zopet oženiti!“ Tako so govorili vsi prebivalci ter ga zasmehovali. Nobeden mu ni privoščil dobre besede. Materina podoba ga je spravila skoraj v obupnost. — — —

Bilo je na dan, ko so ju prvič oklical. Ludvik Matson, še zmiraj zaničevan in preganjan, gre popoldan na obrežje, da premišljuje sam o svoji usodi. Tam najde svojo nevesto, sedečo in jokajočo.

Na vprašanje, zakaj se joče, mu nič ne odgovori. V zadregi meče kamenčke v vodo, in svetla solza porosi ji sedaj pa sedaj zagoreli obrazek.

„Hočeš li katerega družega?“

„Oh ne, nikakor ne. Tu na obrežju je krasno. Čista voda teče rahlo šumljaje. Iz daljave se vidi majhni čolni, noseči ribiče in druge ljudi.“ Nato zopet oba molčita.

Ko stojita zaročenca na bregu, se pripelje v pristanišče ladjica, noseča meščanskega mladeniča. Ko zagleda deklico, jo pozdravi z mahanjem klobuka. Ludvik vidi, kako se njene oči zasvetijo, in rudečica jo oblije. „Ej, ej“, mrmra

nemškem piscu in prejeli tako hvalo iz nemških ust. Vsekakor pa se ostala slovenska zemlja mnogo premalo zanima za slovenski Korotan in mnogo premalo podpira v njihovi narodni borbi koroške Slovence.

Celjske in štajarske novice.

(Občni zbor „Zveze slovenskih posojilnic“ v Celju) vršil se je v četrtek, dne 17. t. m. Udeležilo se je 62 posojilnic, in sicer 30 po za stopnikib, 32 pa je poslalo pooblastilo. Zborovanje je vodil zadružni načelnik g. Mihael Vošnjak. Debate so bile živahne in bodo obrodile mnogo dobrega sadu pri posojilništvu. Poročilo prinese samo prihodnjič.

(Delavsko podporno društvo v Celju.) Pevski zbor našega društva napreduje pod spretnim vodstvom gospoda dr. Schwaba prav izvrstno. Zapeti zna že celo vrsto lepih naših narodnih pesmi, tako, da mu bode omogočeno, po zimi že javno nastopiti. Ta lepi napredek nas jako veseli, in je priča lepše bodočnosti celjskega delavstva v narodnem oziru.

(Umrl je) v Celju danes v noči gosp. Miha Bračič v starosti 88 let. Pogreb bode jutri popoldan. Lahka mu bodi zemljica!

(O narodnem ponosu.) Poročajo nam: Jako slabo osvetljuje našo zavednost tudi to, da na pismih napišemo le prepogosto nemške naslove. Zakaj bi bilo to potrebno, tega gotovo živa duša ne ve; kakor tudi nihče ne pomisli, da s tem delamo veliko kvar slovenskemu uradništvu, saj potemtakem uradnikom na pošti slovenski ni treba znati. Sploh opažamo, da Slovenci sami sebe in svoj jezik premalo spoštujejo, in potem ni čudno, če nas tujci ne cenijo.

(Takile so!) Na „Parteitagu“ v Radgoni so silno zabavljali Nemci proti posojilnicam, a glej ga čuka! teden dni potem ustanovili so v Gornji Radgoni s pomočjo deželnega odbora štajarskega v Gradcu novo nemško posojilnico. V Gornji Radgoni namreč posluje že nad 10 let slovenska posojilnica, ki je ustrezala vsem potrebam in je bila pod vzornim vodstvom; v mestu Radgoni pa obstoji že tudi dolgo let nemška hranilnica, ki je tudi popolno zadostovala nemškim potrebam. Zabavljanje proti denarnim zavodom bilo je namenjeno tedaj le narodnjakom, za Nemce seveda so druge potrebe in druge po stave. Tako sipljejo ti nemški in nemčuraki čuki pesek nerazsodnemu ljudstvu v oči; narodnjaki pa naj skrbje, da naši ljudje pravo zvedo, potem se ni treba bati nemških posojilnic.

(K shodu v Radgoni.) Kakšni prijatelji našega kmeta so Nemci, dokazuje tudi to, da na njihovem shodu v Radgoni ni bilo niti ednega zastopnika kmetov, ker šteje nemška ljudska stranka le ednega poslanca, ki je po stanu kmet, a na shod še tega ni bilo. Sploh pa je ostal ves shod daleč za pričakovani; po pripravah, ki so se delale zanj, je bilo pričakovati, da bo to pravo ljudsko seljenje v Radgono. V resnici pa

ženin, „ti si v tega mladeniča zaljubljena. Pa tega že ne dobiš nikdar v življenju. Boljše je, da mene vzameš, kot bi na tega čakala! Ako bi deklet ljubilo mladeniča, katerega bi tudi za gotovo dobilo, dam ji zopet prostost. Ali ta gospodek je ne bo nikdar vzel — — —“

Štirinajst dni pozneje je bila gostija, in čez nekaj dni nastane strašen vihar na morju. Ludvika in še petero drugih, kateri so se zakasnil na morju, je zasačil in gonil dva dni po morju brez hrane. Cela ladjica je bila pokrita z ledom, in njihova premočena obleka je začela zmrzovati. Ludvik se je tako hudo prehladil, da je moral v posteljo.

Vsi prebivalci so se čudili Ludvik, da je kratko pred nesrečo na to misel prišel, se oženiti; ker majhna njegova žena bila mu je skrbna strežnica. Kako bi se mu godilo, ako bi brez pomoči ostal in ne bi imel usmiljenega človeka v svoji bližini.

Sedaj ga je začela zopet spoštovati in hvalliti cela vas radi previdnosti, da se je oženil. Mlada majhna žena bila je v veliki skrbi za svojega moža.

je prišlo tje le kakih 400 mož, med katerimi jih je bilo gotovo lep del s slovensko krvjo po žilah.

(Naši renegatje) Ob priliki shoda v Radgoni se je zopet izborni pokazal značaj spodnještarskih renegatov. Saj renegatom postati t. j. svojo narodnost vreči od sebe in potem beračiti za sprejem pri drugih, to ni mala stvar. Kdor že toliko zmore, ta hoče tudi kaj veljati — vsaj kakor vodja. Ker pa so Nemci vendar postali že toliko modri, da si slovenskih renegatov ne dajo usiljevati več za voditelje, so bili renegatje užaljeni in so drug za drugim odklanjali povabilo v Radgono ter so skoro vsi ostali doma.

(Od Gaberjev proti Spodnji Hudinji) na stavili so skoro sredi državne ceste gavge, to je, zabili so na vsakih 25 metrov tri kole v zemljo, tako, da se človek v temni noči lahko ubije, z vozom pa zgodi največja nesreča. Srednji kol je visok kake 2—3 metre, dva pa sta nizka, tako, da če se v nizkega spodtakneš, da ti spodleti, se lahko v visokega butneš z glavo, da ti možgani zazvene in vidiš vse zvezde pri oblačnem nebu. Na javnih cestah je treba skrbeti za varnost, ne pa delati take ovire. Kdor se je to zmisli, temu bi privoščili, da poskusi prvi, kaj se pravi staviti take kole na tako prometni cesti. Kje je od pomoč?

(Kako širijo Nemci svoj jezik?) Po južnih krajih naše dežele je razširjena med ljudstvom naslednja nemška „molitvica“: „Gelöbniß: Wir geloben von nun an unter einander nur deutsch sprechen. Wer das Versprechen nicht hält, ist ein Schuft und muss bestraft werden.“ Gebet: Vor den Menschen, die uns im Deutschen hinderlich sind, beschütze uns und behüte uns o Gott, wir bitten dich. Sie schaden uns im irdischen Leben und werden uns in der Noth keinen Pfennig geben. Wir aber wollen stets das Deutsche lehren und unsere Feinde gar nicht hören.“ Dieses Gebet sollen deutsche Eltern ihren Kindern täglich nach dem Aufstehen hersagen.“ — Odtis te „brumne“ molitvice je dala neka štajarska Slovenka nekemu Hrvatcu v Brežicah. Na ta način širijo bogoljubne duše svojo zveličalno nemščino; napram takemu postopanju smo mi mnogo premlačni, saj se pri nas v mnogih slovenskih rodbinah govori več nemški kakor pa slovenski.

(Iz Gomilkega) nam poročajo neverjetne in ondodni kraj skrajno žaljive stvari, da namreč tamošnji krčmar in poštar prodaja „Südmark“-užigalice, da torej s tem podpira društvo, katere namen je spodrinuti Slovence iz njihove rodne zemlje. Ta možic neki tudi pri vsaki priliki zabavlja čez svoj lastni narod ter je goreč lju bitelj „giftne krote“. V tem ga podpira tudi baje njegova boljša polovica. — In takšen človek sedi vrhutega, kakor nam sporoča dopisnik, še v občinskem odboru! — Za danes toliko, ker se nam zdi to malo neverjetno, zaedno pa prosimo, da se nam natančnejše pojasne ondodne razmere, da nastopimo drugače!

(Požar je nastal) dne 16. t. m. proti večeru v Letušu. Na dozdaj neznan način začelo je goriti gospodarsko poslopje posestnika A. Pri slana. Nevarnost za sosedne hiše je bila velika,

„Ako on umrje, se lahko drugič oženi“, so govorili vaščani.

Ko je stavec bolan ležal, povedal je svoji ženi o podobi matere. „Ko bom umrl, dobiš vse moje premoženje.“

„Ne govori o takih rečeh“, pretrga žalostno besedo mlada žena, in dve svetli solzi zabliščita v njenih modrih očeh in se potočita po licu na velo roko bolnikovo.

„In ako te mladeniči snubijo“, nadaljuje Ludvik, „pazi na podobo moje matere. Ona ti bo svetovala v vseh rečeh in te tolažila v stiskah.“

Ko je to izgovoril, je mirno umrl.

In ako se sedaj, dragi bralec, podava v duhu zopet v Ribjo vas in obiščevara starega Ludvika Matsona, ga ne bova več našla. Pač pa teka v njegovi hiši dvoje čilih otrok. Pri najnem vstopu plaho zbežita k materi, prejšnji Ludvikovi ženi, ter se je oprijemljeta za krilo, kot bi se naju bala. Kmalu na to stopi njen mož

ker so vmes s slamo krita gospodarska poslopja. K sreči ni bilo vetra, tako, da se je ogenj omejil samo na goreči predmet. Komaj se je ogenj zapazil, prihitela je še le ustanovljena požarna bramba iz Braslovč in kmalu za njo tudi ista iz Mozirja na pogorišče in posrečilo se je ogenj udušiti. Obema društvoma izrekamo za njih pomoč in požrtvovalnost najsrčnejšo zahvalo.

(Iz Mislinjske doline.) Po lepih poletnih dneh začetkom meseca oktobra t. l. so nastopili deževni, viharai dnevi, ki so nam prinesli parkrat, posebno ponoči, pravcati orkan, ki je napravil mnogo škode. — Sadja ni pri nas skoro nič, ajda je tupatam obrodila dobro, istotako kuruza. Ker je bilo letos izvanredno mnogo gob, prerokujejo nekateri zgodnjo zimo in mnogo snega.

(Shod v Gornjemgradu.) „Slov. kmetško društvo za gornjegrajski okraj“ vabi s tem vse člane k javnemu društvenemu shodu, ki se bo vršil v nedeljo, dne 20. t. m. ob pol 3. uri popoldne v prostorih gosp. Mikuša v Gornjemgradu, s sedečim dnevnim redom: 1. Govor pot. učit. g. Belé. 2. Kaj potrebuje kmet? (Govori kmet). 3. Kam jadramo? (Govori kmet). 4. Razni nasveti. Posvetovalo se bode tudi o ceneni nabavi umetnih gnojil, zato je potrebno, da vsak član pove, koliko in kakšnega umetnega gnojila si želi. — Kmetje, pridite polnoštevilno na shod! Odbor.

(Planinska vest) Gornjegrajsko kočjo na Menini je letos obiskalo 137 turistov.

(Iz Zavrča) v ptujskem okraju poročajo: Če tudi vreme v prvi polovici septembra grozdju ni bilo posebno ugodno, se je pozneje obrnilo dosti na bolje, ker so lepi dnevi v drugi polovici septembra, in prvi polovici oktobra prav blagodejno vplivali na grozdje, ki je hitro zorilo. Letošnji pridelek ne bode slabši od lanskega, to velja zlasti za nove ameriške nasade, ki so tudi malo prej dozoreli kakor pa stari. Po novem vinu iz požlahtnjene ameriške trte že sedaj pridno povprašujejo, in je bilo sklenjenih tudi že več kupcij.

(V Cirkovce na Dravskem polju) je vlada dovolila dati orožniško postajo s štirimi orožniki, kar je potrebno v prvi vrsti na Dravskem polju zaradi raznih prestopkov. Gospodu Antonu Goljatu, županu v Cirkovcah, ki je sprožil to misel, bo marsikdo hvaležen.

(Tobačna trafika) v Radgoni, z letnim bruto-dobičkom 1200 kron se odda potom javne konkurence. Ponudbe je vložiti do dne 5. novembra 1901 pri finančnem okrajnem ravnateljstvu v Mariboru.

(Izpred sodišča.) V Mariboru se je vršila te dni obravnava zoper Ignaca Tifera in Janeza Jurko, ki sta bila obsojena prvi na šest, drugi na štiri mesece ječe. Obravnava se je naravno vršila v slovenskem jeziku, a zapisnikar je bil avskultant dr. Valentin, ki ni slovenščine niti malo zmožen.

(Izpred mariborskega sodišča.) Te dni je bil neki Egon Berger prod mariborskim sodiščem obsojen na pet dni zapora, ker je prefekta gosp. Korošca zmerjal z „Windischer Pfaff“; gospod dr. Rosina je dokazal, da so te besede razžaljive,

čedne postave, k njej, položi roko na njeno ramo, rekoč: „Judita, tukaj sem ti prinesel lep nedeljski robec!“ Nato izvleče iz notranjega žepa v papir zaviti robec ter ji ga poda. Z veseljem ga ogleduje, potem pa ga nežno udari po obrazu: „Milan, radi mene si kupil tako dragoceno reč?“

Mesto odgovora jo Milan, ta mladi mož, poljubi in objame. Kaj ne, dragi moj, to je srečen zakon, in od ganotja morava hitro zapustiti sobo, ker bi nama drugače opazili solze v najnih očeh. Na cesti pa srečava starčka, in ko naju zagleda, menca si vesel roke in reče: „Ali sta bila pri Juditi in Milanu?“ Na najno potrdilo reče, veselo kimaje: „Srečen zakon, kaj ne?“

„In to je vse storila ona materina podoba?“ vprašam.

„Da, vse je storila ona podoba!“ — — — Sedaj pa se vrniva, dragi bralec, zopet domov, k staršem in ljubečim, ter se veseliva v njih krogu in se počijva od dolgega, trudopolnega potovanja. Bog in narod!

ker se z besedo „windisch“ žali narod, z besedo „Pfaff“ pa stan.

(„Südmark“.) V Št. Lovrencu nad Mariborom se je ustanovila nova podružnica „Südmark“.

(Vsenemški shod v Lipnici.) V nedeljo je, kakor smo že poročali, poslanec Malik zbral svoje privržence v Lipnici. Govoril je prezirljivo o shodu nemške ljudske stranke v Radgoni, zabavljaj je tudi uredniku „Grazer Tagblatt“, glasila nemške ljudske stranke, H. Kienzlu, ki je židovskega rodu. Navzoči poslanec Schönerer je istotako silno zabavljaj čez nemško ljudsko stranko ter se zavzemal za nemški državni jezik. Dejal je, da je nemški državni jezik čisto mogoča stvar, ako se Galicija oddeli od Avstrije; kar je bilo Ogrom mogoče, mora biti tudi Nemcem. Govoril je tudi poslanec Stein.

(Sneg.) Po Zgornjem Štajarskem je prvi teden tega meseca pobelil sneg gore po nekaterih krajih prav do vznožja. Tudi temperatura se je znatno znižala, ponekde do pet stopinj.

Sola in dom.

Slavnostna otvoritev novega šolskega poslopja v Trbovljah.

Stvaren popis v petih delih.

II. Razsvetljava Trbovelj v predvečer slavnosti.

Občina Trbovlje ali pravzaprav njen krajni šolski svet je hotel svoje vzvišeno delo prosvete proslaviti tudi na poseben način. Že v predvečer otvoritve šolskega poslopja se je Trbovlje obleklo v praznično obleko. Vsa vas se je zaodela v najlepše zunanje znamenje slovenske zavednosti, v belo-modro-rdečo barvo, v najlepši nevestin kras. Skoro iz vsake hiše je visela po edna slovenska zastava, žal, le na šolskem poslopiju sta viseli na vsaki strani samo štajarska in avstrijska zastava. V sredini je zevala velika vrzel — manjkanje slovenske zastave — znamenje slovenske bojazni in zaslepljenosti! Na oknih so viseli lampijoni, ki so zažareli v mraku v bajnih lučicah. Zgoraj nad vasjo je na hribu neprenehoma pokalo iz možnarjev, da je odmevalo po vsej dolini in preko vrhove gor, ko sta se pripeljala celjski in brežiški okrajni glavar, ki sta gostovala pri g. nadučitelju Vodušek-u, ki je ob ednem okrajni šolski nadzornik in pred kratkim časom izvoljen načelnikom krajnega šolskega sveta. Godba je svirala podoknico in koračnice. To je bil radosten odmev veselja v arcu Trboveljčanov, saj so dokončali v svojo čast in lastno korist veliko delo prosvete in napredka. Iz arca vesel mora biti le oni, ki dela dobro. Vi ste, po poslopiju sodeč, storili veliko dobro delo in bili ste veseli!

III. Cerkvena slavnost in blagoslovilje nje šolskega poslopja.

Dne 19. septembra 1901 se je ob treh urah na 9. uro pripeljal z osebnim vlakom iz Gradca na postajo v Trbovlje vitez in dvorni svetovalec Tauber pl. Taubenberg, ud deželnega šolskega sveta, ki bi naj zastopal pri slavnosti predsednik deželnega šolskega sveta, grofa Claryja, sprejel ga je celjski glavar baron Apfaltern in nadzornik Vodušek. S tem vlakom se je pripeljalo tudi precejšnje število učiteljev iz okraja in sicer na pismeno vabilo nadzornikovo. Došli gostje so se odpeljali v vas Trbovlje, kjer se je ob pokanju topičev vršila najprej cerkvena slavnost, katere so se udeležili vsi gostje, šolaka mladina s zastavo in mnogo ljudstva. Duhovni svetovalec župnik vis. d. g. Peter Etjavec je kaj lepo v slovesni pridigi očrtal važnost šole in učiteljstva, rekel je med drugim približno tako le:

„Šola je za cerkvijo najimenitnejše poslopje v fari, ona je dika občine, pravi ponos in radost taranov. Ljudska šola je zato važna, ker daje podlago vsem srednjim šolam. Vsi imenitni ljudje, ki delajo za ljudstvo, kakor različni visoki gospodje, duhovniki, učitelji itd. so obiskovali najprej ljudsko šolo, kjer so sprejeli potrebne nauke sv. vere in prve znanosti za svoj poklic. Ljudska šola pa je še bolj zato neizmerne važnosti, ker si v nji vsi ljudje v svoji otročji dobi pridobivajo potrebnih naukov sv. vere in vse tiste znanosti, katere potrebujejo za življenje. Šola je torej posebno imeniten kraj, ona je drugo-avetišče ljudstva. Zavoljo te njene velike važnosti

sti se bodo danes vsi njeni prostori slovesno blagoslovili. Cenite torej šolo in glejte na njo s posebnim spoštovanjem, saj je ona pravi dušni in tudi zunanji vidni kras naše fare. Učiteljski stan je težaven stan. Bog mu je dal veliko odgovornost, učiti in vzgajati mladino tako, da bode na korist ljudem, a Bogu v čast. Gospodje učiteljice in učitelji so se morali mnogo učiti, se veliko truditi, da so dosegli svoj imeniten stan. Oni imajo z nami duhovniki vred veliko odgovornost in dolžnost pred Bogom in ljudmi, skrbeti za dober krščanski naraščaj, ki bode zvest veri, domovini in narodu. Glejte torej v svojih učiteljih velike dobrotnike ljudstva in podpirajte jih v njihovem odgovornem in težavnem poklicu. Pošiljajte otroke pridno v šolo, a vi otroci, poslušajte radi njihove nauke in se pridno učite. Pošiljajte jih pa tudi radi v cerkev. Dom ne sme podirati, kar šola sežida, temveč jo mora podpirati. Dom in šola se popolnita v cerkvi. Dom, šola in cerkev naj skupaj složno požlahtnjujejo srca naših otrok.

Ob blagoslovljenju lepega našega šolskega poslopja bomo prosili Boga, da bi razlil on v obilnosti svoj sveti blagoslov na našo šolo, naj bi bila ona na veliko srečo naše domovine in naroda, in v največjo čast božjo!

Gospod župnik se je iz prižnice zahvalil obema glavarjema in drugim udeležnikom, seveda v slovenskem jeziku, za njihovo udeležbo, a mi se zahvaljujemo očitno v „Domovini“ vis. č. g. župniku za njegov lep govor, ki je naredil ne toliko po svoji zgornosti, temveč z izvrstnim jedrom globok utis na vse poslušalce. On nam je pa tudi podal lep izgle, da se naj nasproti političnim uradnikom, oziroma nasproti gospodi v Gradcu poslužujemo slovenščine, in da ni potrebno pred njimi z nemščino klečeplaziti. V naših cerkvah, šolah, občinah in sploh v vseh uradih naj vlada materin jezik! Vsak narod naj postane v jezikovnem oziru svoj gospodar v cerkvi, v šoli in v uradih.

Pri sv. maši je pel mešani pevski zbor vrlo dobro, žal latinske skladbe mesto slovenskih. Če se že pri nas ne dela propaganda za slovansko bogoslužje, bi se vsaj iz cerkvenih korov ne smela poditi slovenščina. Uprav ob slovesnih prilikah ji je treba dati častno mesto prvenstva.

Po sv. maši se je pomikal od župne cerkve pod viharjočimi slovenskimi zastavami dolg spreved s sv. križem in s šolsko zastavo na čelu. Ob sviranju rudarske godbe in pokanju topičev se je pomikala dolga vrsta šolske mladine z duhovništvom, dostojanstveniki v paradnih uniformah, mnogo učiteljstva, domačega razumnštva in ljudstva v okrašeno šolsko poslopje, katero je v. č. duhov. svetovalec župnik g. Peter Erjavac ob asistenci obeh gg. kaplanov, hodeč od razreda do razreda po običajnih obredih blagoslovil.

Druge slovenske novice.

(50 let.) V torek je minilo 50 let, odkar je ravnatelj g. France Raktelj v Ljubljani nastopil svojo prvo službo. V Ljubljani služi že 40. leto, zastopnik učiteljstva v c. kr. mestnem šolskem svetu pa je že 25 let. Ta dan so primerno proslavili, saj ga je le malokomu dano doživeti. Možu, ki je toliko let deloval na polju narodne vzgoje, pač pristojna priznanje.

(Nova slovenska skladba.) Gospod Anton Förster v Ljubljani je dovršil novo skladbo za soli, mešani zbor in orkester: „Turki na Slevici“. Zbor bode proizvajala „Glasbena Matica“ meseca decembra t. l.

(Italijanski glasbenik v Ljubljani.) Meseca marea prihodnjega leta pride v Ljubljano skoro gotovo slavni italijanski glasbenik, Perossi, ki bode v koncertu „Glasbene Matice“ osebno vodil svoje glasbeno delo „Kristusovo vstajenje“.

(Dober tek.) Neki delavec — bil je Lah — v Ljubljani je nekemu ključarskemu mojstru kradel mačke. Nič manj nego šest takih živali je odnesel in poječel.

(Samomor vojaka.) V soboto se je ustrelil v Ljubljani Karol Štarkel, narednik 17. pešpolka, doma iz Maribora. Parkrat je pisal svojemu očmu, ki je davkar v Feldbachu, po denar; čem se je radi tega pritožil pri poveljništvu bataljona, na kar je bil Štarkel poklican na odgovor in zaradi česar se je tudi najbrže ustrelil.

(Premovanje govedi.) C. kr. kmetijsko ministrstvo in deželni odbor kranjski sta na predlog kmetijske družbe dovolila potrební denar za premovanje govedi. Te dni se je vršilo premovanje v treh krajih. V Jeličnem vrhu pri Idriji, v Mokronogu in v Kranju. Za lepo živino je bilo določenih 20 premij po 50, 40, 30 in 20 K.

(Drevo je ubilo) na Vrhniki nad Ljubljano pri lesnem trgovcu J. Kunstelju uslužbenega 52letnega delavca B. Čelešnika.

(Telefonska zveza Ljubljane z Gorenjsko.) Ljubljanska trgovska in obrtna zbornica je sklenila, Gorenjsko zvezati s telefonom, da bi tako ljubljanski trgovski in industrijski krogi dobili hitreje in primernejše občilo za Gorenjsko.

(Umrli je) v Železnikih na Gorenjskem dne 11. t. m. ondotni tovarnar in veleposestnik J. Globotschnig v starosti 79 let. Zapustil je baje okrog milijon premoženja.

(Pod drvmi zadušila) se je hči posestnika Martina Cerovška iz Ukroga, občina Moravče, na Gorenjskem. Drva so se podrla na deklico.

(Premog so našli) v občini Police, okraj Višnjagora, na Dolenjskem; iskanje bodó nadaljevali.

(V Krškem) je otvorila gospa Friderika Kessler tople in mrzle kopeli v svoji hiši sredi mesta, kjer je bila prej lekarna njenega očeta gospoda Frideriha Bömchesa.

(Nezgod na železnici.) V Doleh na Koroškem je povozil vlak železniškega uslužbenca Mat. Fručnika.

(Iz Koroške) prihajajo obupni glasovi, ki pričajo, da utegnejo Slovenci pri nastopnih deželnozborskih volitvah izgubiti kar dva mandata. Volilni okraj Grafenauerja je za Slovence izgubljen skoraj gotovo, in istotako se zgodi najbrže z okrajem velikovškim. Potem bi bilo mogoče spraviti v deželni zbor ednega samega Slovenca! Državnega poslanca slovenskega so izgubili, in ni najmanjšega upanja, da bi ga še kedaj dobili. Tako se nekda pretežno slovenska dežela potaplja v nemškem morju, in nikdo se za to ne briga. Koroškim Slovincem manjka v prvi vrsti dobrih voditeljev, ki bi delovali neustrašeno in požrtvovalno.

(Bomba pod namestniško palačo.) V Trstu na zemljišču, kjer je stalo poprej staro poslopje namestništva, se sedaj kopljejo temelji za novo zgradbo. Ko so dospeli do metra globoko, so našli ondi zakopano bombo, napolnjeno z dinamitom, in je bila na isti pričvrščena užgalna nit. Redarstvo je prišlo do prepričanja, da je bila bomba zakopana pred kakimi 4—5 leti.

(Irredenta v Trstu.) Razpuščeno laško telovadno društvo „Unione gimnastica“ v Trstu se je pritožilo proti odloku namestništva na ministrstvo. Iz Dunaja se poroča, da je ministrstvo potrdilo odlok namestništva, s katerim se omenjeno društvo razpušča, češ, da so irredentistiški nameni društva dokazani, in je društvo vsled svojega političnega delovanja prekoračilo po pravilih mu odkazani delokrog.

(Otrok zgorel.) V Gorici je neka mati pustila svoje tri otroke same doma; petletna deklica je medtem dobila užgalic in si užgala obleko. Na kričanje so prihiteli ljudje in jo našli vso v plamenu. Oltgali so ji obleko z života, a bila je strašno opečena, ter je kmalu na to umrla. Tudi lasje so jej popolnoma zgoreli.

(Poitalijančevanje v cerkvah v Istri) se množi. Te dni so poslali v Buzet duhovnega pomočnika, ki zna le za silo nekaj hrvatskega narečja. Njegova naloga bo pa pridigovati hrvatski, ali kako, če ne zna!

(Volitve v Istri.) Glede bližnjih deželnozborskih volitev v Istri je laško politično društvo za Istro imelo v Trstu že sejo pod predsedstvom poslanca Bennatija. Sklenilo se je, sestaviti laški centralni volilni odbor, ki bode vodil volilno agitacijo.

(Darilo.) Dalmatinski Hrvatje, zbrani na proslavi urednika in poslanca Juraja Biankinija v Splitu, so poslali v ime protesta proti divjaškemu napadu na osebo g. dr. Rybača 230 kron za slovenske šole v Trstu.

(Slovensko šolstvo v Ameriki.) Iz Pueblo v Ameriki poročajo: V naši slovenski šoli število mladine vedno raste. Kmalu bode število učencev in učenk 200.

Dopisi.

Črna gora pri Ptuj. Pred dobrim mesecem vedel sem vam poročati, da se v naši župniji jako širi skakunkač „Štajerc“, in da ima največje zasluge za to neki pek, oproda Ornika. Ta pek se je po preveliki „previdnosti“ tukaj pri nas vgnezdil, ter nosi večkrat v tednu svojo izvanredno pamet na prodaj v uredništvo imenovanega skakunkača, in to na hitrem „kripicu“, ker bi drugače med potom zgubil imenitne misli, s kojimi „osreči“ kmeta trpina. Kakor se govori, hoče ta gospodek do svoje hiše napraviti umetno cesto, da se bode, ako bi hotel zasesti županski stol, lahko prikobacal na svojem kolesu celo v sobo. Torej to je kandidat za župana na Črni gori; pek in ptujski župan Ornik mu bode že dal potrebna navodila, in v kratkem času bode našo Črnogoro razsvetila plinova, če ne električna luč, (da bi tudi nekatere trdovratneže) in mesto naše trirazredne narodne šole se bode vzdignila realka, če ne celo tehnika, in to seveda nemška. Vi gospodek, županski stol je precej visok, lestvični klini so jako priki, in vi bi se zamogli pri svoji neopreznosti pri padcu poškodovati; jako bi se nam smilili! Vaš nepotrební ponos pa vam bode morda le odkupili (pa ne z denarjem) značajni možje, značajni Slovenci, ki še, hvala Bogu, tudi tukaj bivajo. Bilo bi jih še več, ako bi neki element, ki si kaj domišlja, tudi kaj več delal v prid našega kmeta, v prid našega naroda. Ima zmožnosti, ki jih pa uporablja za celo sebične namene njemu samemu največ, a tudi drugim, v veliki meri seveda narodu v škodo. O, da bi se mu oči odprle, da bi si le enkrat drugo pot izbral; veselil bi se sam, veselilo bi se jih mnogo z njim.

Še nekaj! Na Kranjskem lovijo medvede in streljajo orle, pri nas pa je tukajšnji mežnar vlovil celo Peruna, nekdanjega boga v pasji koži. Pasji dnevi so minuli, zato pa se je začela pri nas pasja politika! Kam plovemo?

Gorčan.

Iz Slov. goric. Med Dravo in Muro se razprostirajo Slov. gorice. Po njih se stekajo 4 rečice, namreč: Pesnica, Velika Drvanja z Ročico in Ščavnica.

Ako potuješ po veliki cesti med Ptujem in Radgono, naletiš na prijaznem hribcu na farno gotiško cerkev sv. Antona. Okoli in okoli je obdana z lepimi goricami in sadunosniki, ki pri našajo žlahtno blago skrbnim gospodarjem. Ondi se vidijo, na katerokoli stran se ozreš, krasote sveta, da se ti mora srce zasmejati in se z hvaležnostjo spomniti na nekdanje rajne farane, ki so za svojo cerkev izbrali zares najmilejši in najkrasnejši prostorček. — Postavljena v letu 1517, je pripadala nekaj let kot podružnica k starodavni župniji (fari) sv. Benedikta, dokler ni postala samostalna.

Tukaj dobiš povzdignjen čut, ne samo za vsegamogočnost, ampak tudi na marljivost in umetnost ljudstva, po katerem je ta svet tako krasen postal.

Ta hribec (340 m) ni previsok; na njem je postavljena Antonjevska cerkev s pet, kmalu s 6 razredno šolo in veliko gostilno, vendar vidiš ondi lahko na vse štiri strani prav daleč, in vsakatero lepote. — Videti moreš cvetoče travnike in tihe doline, ki so po jutrih v jeseni z meglami napolnjene, močno morju podobne; videti moreš lepo Murško dolino, ki z lepimi vasicami leži proti vzhodu pred teboj; spet na drugo stran zagledaš zelene gaje; proti zahodu pa imaš Posruk, pohorske (1146 m) in koroške planine (1600—1800 m) ter Kor-Alpe (2140 m), ki zaradi visokosti tvojemu očesu zapirajo pogled na daljne kraje.

Omenim še natančneje cerkve in gradove itd., katere potnik od tamkaj večidel s prostim očesom videti more:

Proti jutru Belotince, Zg. Lendavo, lutrški tempelj Sebastian na Ogrskem.

Sv. Križ pri Ljutomeru, Mala Nedelja, Jeruzalem, grad Braneg in ogrsko planjavo.

Proti polnočni strani: grad Gleichenberg in Negovo, Straden in Kapelo pri Radvanju.

Na zahod: Sv. Barbaro pri Vurbergu, Trojica, romarsko cerkev, Lenart trg, Tri Kralja, največja podružnica, Ana na Krembergu, Snežna, grad Wurmberg, Urban in Sv. Križ vrh Maribora,

V južno: Sv. Andrej, Bolfenk, Urban pri Ptuj, Črnegoro, Maci-gore, Donati, Boč.

Ta kraj je v sredini Slov. goric, in ako se kdo hoče o razgledu še natančneje prepričati, naj potuje o čistem vremenu tje, reči upam, da se za storjene stopinje ne bo kesal.

J. Družovič

Narodno-gospodarske novice.

Travo od repe, kako sušiti?

Vsak skrben kmetovalec bi rad spravil v jeseni svoje pridelke, kolikor mogoče čedno, ker vidi, kako jih v hudi in dolgi zimi težko pogreša. Najbolj pa to velja o zelenjadi. V jeseni je vsega dovolj, kamor se ozremo, da, posebno živina si že več ne pozna mere, da, še prav la godna leta od edne „škode“ do druge. Toda to ne traja dolgo. V par tednih zapade sneg, ali pa so zamorjena zelišča s slano, da je vse te obilnosti konec. Treba se prijeti za živino navadno krme, slame in sena, katera ji včasih res ne ugađa rada, ali mora biti. S tem je vsa ta sladkost živine pri koncu vsaj za blizu pol leta.

Najbolj križ je v tem pri kravah. Te so se zelenjadi najbolj navadile, in če te naglo zmanjka, gladujejo pri suhi kmi nekaj dni, v tem pa navadno mleka zmanjka. Ednako je pri svinjah, zlasti ako so se le-te pasle. V prvem snegu ali mrazu se vse kuja in hujša. Da se zadnje preveč ne zgodi, treba poskrbeti za časa s tem, da se nekaj zelenjadi kolikor mogoče ohrani in posuši.

In med temi je tudi repa s svojo travo (perjem). Sladkost te je zelo priljubljena narobe pa je sočnost nje jako težavna za ohranitev ali shrambo. Poglejmo nekoliko, kako si naš kmet prizadeva posušiti in shraniti travo od repe, da jo upa pozneje v hudi zimi porabiti.

Kakor smo rekli, je trava od repe jako sočna, zato, če jo hočemo posušiti, moramo jo jako na zračnem prostoru shraniti. Količaja na debelo nametana napravi nam v par tednih nekoliko — gnoja ali plesnobe. Ako je prostora dovolj, najbolje je, kar posamezno naložiti na kakem podstrešnem prostoru, kjer veje čisti zrak in piha veter, da se ondi za časa, še predno gnije, posuši.

Ker pa navadno ni toliko prostora pod streho na razpolago, napravijo po nekod nekake lestve, enako kozolcem, kjer se obesi trava od repe. Pač je tudi križ z njo ondi. Ako je veter, da bi se bolje sušila, navadno jo ta raztrga in razmeče na tla, če pa je tiho in vlažno vreme, se trava ne suši. Tako je torej shranjenje in sušenje trave jako dvomljive vrednosti.

Nekateri imajo navado, da se trava lažje obeša, nekoliko repe zraven prirezati. To pa nikakor ni prav. Repa se je namreč s tem ranila, in gotovo je, da bode ondi kmalu začela gniti. Čim ne more poganjati, pač pa se širi gnijoloba, katera je gotovo največji sovražnik v v kleti. Bolje je torej se tvegati trave, ki je gotovo malenkost proti škodi, ki jo s tem prizadenemo repi.

Če že toliko truda in skrbi žrtvujemo travi od repe, še več je vredna trava od pese. Ker ima veliko sladkorja v sebi, čista se najbolj kot piča malim prascem. Ta je pač vredna še večje skrbi, da se v jeseni ob suhem vremenu spravlja pesa v klet, trava pa na zračne prostore pod streho. Tudi je bolj sočnata, da se manj vsuši ter potem toliko bolj zaleže. To travo skrbno spraviti nobeden pameten kmet ne zamudi.

Pohorski.

Politični pregled.

(Državni zbor.) Nemška ljudska stranka je postavila kandidatom na mesto odstopivšega prvega zborniškega podpredsednika Pradeja, poslanca Kaiserja, ki bode tudi najbrže izvoljen, ker bodo zanj glasovali razun Nemcev tudi Poljaki. Mladočehi hočejo, da postane podpredsednik posl. Žadek. V sredo so se sešli k posvetovanju načelniki nemških klubov razun Vse nemcev. Posvetovali so se o skupnem postopanju s katerim bi se omejili terorizem Vsenemcev v zbornici, ter sklenili proti njim skupno postopati. Včeraj je v prvi seji državnega zbora predložila vlada proračun za leto 1902. Finančni

ministr je imel govor. Glavne številke proračuna za leto 1902 so: Dohodki 1685,966.357 K, izdatki 1685,117.944 K; na ta način je prebitka 848.413 K. Poroča se, da bo parlament zboroval le do srede decembra, potem bodo sklicani novoizvoljeni deželni zbori.

(Državnozborni klubi.) Kakor se govori, nameravajo na Dunaju združiti jugoslovanski klub in slovanski centrum v edno skupino. Centrum je imel dne 17. t. m. sejo ter je razpravljal o parlamentarnem položaju.

(Gornjeavstrijski deželni zbor) je te dni zaključil zasedanje. Med drugim je sprejel tudi predlog glede direktnih volitev v kmečkih občinah.

(Deželnozbornske volitve v Dalmaciji) se vrše v kmečkih občinah dne 10., v mestih dne 12. in v veleposestvu dne 21. decembra.

(Hrvatski deželni zbor) je sklican na dan 24. t. m. Zjedinjena opozicija se že pridno posvetuje o zadevah, ki jih namerava skušati izvesti v bližnjem zasedanju. Mmogi krogi pričakujejo, da bo igrala zadeva glede zavoda sv. Jeronima takoj v prvih sejah veliko ulogo.

(Deželnozbornske volitve na Češkem.) Dne 14. t. m. so volile trgovinske in obrtne zbornice. V Pragi sta izvoljena po dva Mlado in dva Starečeha, v Plznu in Budjevicah eden Staro in eden Mladočeh, (dr. Žatka, ki je v mestni skupini propadel), v Liberci štirje nemški naprednjaki in v Hebu trije nemški naprednjaki. Isti dan so se vršile za kmečke občine druge volitve za tiste okraje, v katerih na prvi volitvi noben kandidat ni dobil absolutne večine. Izvoljeni so bili od češke strani: dva Mladočeha, eden radikalec in dva agrarca; na nemški strani pa trije naprednjaki, eden prista ljudske stranke in eden Vsenemec. Ozirom volitev je potrebnih osem. Dne 15. t. m. so se vršile ponovne volitve v štirih mestnih skupinah, ter sta bila izvoljena dva Mladočeha, eden Vsenemec in eden nemški naprednjak. Veleposestvo je tudi že volilo ter izvolilo svoje kompromisne kandidate. Vseh poslancev v tej skupini je 70.

(Stoletnica rojstva bana Jelačića.) Dne 16. t. m. je minilo sto let, odkar je bil porojen veliki ban Hrvatske, grof Jelačić. Ime tega bana je nerszdružno spojeno z razdobjem preporoda hrvatskega naroda, saj je bil on najnavdušenejši prvobornik za svobodo in zopetno ujedinjenje hrvatske domovine. Zato je po pravici narod uvrstil bana Jelačića med svoje nesmrtni, ki ne umro nikdar, ker žive v svojih zgodovinskih delih.

(Ogrsko.) Ministrski predsednik Szell je z volitvami zelo zadovoljen, saj je njegovi, liberalni stranki zagotovljena velika večina. Kako čiste so bile volitve, priča, da je došlo ministertvu 600 pritožb radi zlorab. Nekateri kandidati so priznali sami, da jih je stala volitev 30.000, 50.000 in tudi do 100.000 gld. — Predsednikom zbornice bo izvoljen grof A. Apponyi.

(Francija.) Državni zbor se snide dne 22. oktobra. Reševal bode pred vsem proračun za prihodnje leto, potem vprašanje o sladkornih izvoznih premijah. Takoj v prvih sejah bodo prišle na dnevni red tudi prošnje raznih francoskih katoliških redov, ki so prosili državnega potrjenja.

(Afganistan.) Ruski listi pišejo, da sta takoj ko je bil proglašen novi emir, zbežala njegova brata iz Kabula. To je znamenje, da kujeta proti novemu vladarju zaroto, in je tudi emir o tem zvedel ter odredil velike varnostne naredbe. Boji se, da ustanejo gorski rodovi, nabujskani od bratov. Emir je prosil podpore pri ruskem caru.

(Severno-ameriške Združene države.) Predsednik Roosevelt je že pokazal, da bode hodil precej drugačna pota, kakor pa njegov prednik. Naglašal bode zlasti naslednje tri točke: Omejitev zakonite odredbe proti trustom, omejitev priseljevanja in znatno pomnožitev ameriškega brodogoja. Glede zadnje točke hoče Roosevelt, da morajo biti Združene države na morju močnejše nego vse evropske države, razun Anglije.

(Vojna v Južni Afriki.) Angleži so začeli streljati vjete burske poveljnike. Dne 11. t. m. je bil ustreljen poveljnik Lotter, obesili so tudi dva mlada Bura, mnogo jih pa obsodili na do smrtne ali dolgotrajno ječo. Ustrelili bodo tudi poveljnika Schömanna. Nadalje so Angleži ujeli burskega poveljnika Scheepersa, ki leži sedaj nevarno bolan. Dobili so ga zato, ker se je voz v katerem je ležal bolnik, pomikal le počasi naprej; drugače bi ga seveda ne dobili. Na bojišču je bilo zadnji čas hudo deževje; zato so angleške čete ovirane pri bojevanju. Poročila iz burskega vira javljajo, da je nadpoveljnik Botha v veliki nevarnosti, da ga Angleži vjamejo, ker si je upal pregloboko v Natal. Pri sebi ima okrog 2000 mož. Angleški general French javlja, da se je več burskih oddelkov razšlo. Angleški vojni minister je sporočil, da imajo sedaj Angleži na bojišču 200.000 mož in 450 topov; več kot stotisoč pa se jih vežba doma. Vsak mesec se pošlje v južno Afriko 10.000 konj. Angleži nabirajo prostovoljcev za vojno tudi po Nemčiji in Italiji.

Razne stvari.

(Preosnova naših pešpolkov.) Listi poročajo, da predloži vojno ministertvo še v tem letu državnemu zboru načrt zakona, valed katerega se bodo pešpolki preosnovali. V smislu tega zakonskega načrta bi obstojal vsak pešpolk iz treh mest, kakor prej, štirih bataljonov; iz ostalih 102 bataljonov pa bi se ustanovilo 34 novih pešpolkov tako, da bi imeli potem 136 pešpolkov. Ob enem poročajo listi, da se vojno ministertvo bavi z vprašanji dveletne stalne službe in pa z napravno nove uniforme za infanterijo.

(Hud dvoboj.) V Madridu sta se dvobojevala radi žaljenja časti polkovnik Cotton ter major Belazquez pod težkimi pogoji. Vsak je smel štirinajstkrat ustreliti. Nobena kroglica ni zgrešila. Oba sta že krvavela. Nekateri priznajo, da so bile tako hude, da je ranjenec omedleval. Politi so ga z mrzlo vodo, sknili je dušek žganja, streljal je dalje — slednjič je major obležal mrtev.

Cerkvena pesmarica

za učence slovenskih ljudskih šol, zložil D. Falgej Iz zvezek, obsegajoča 33 dvoglasnih pesmi za celo cerkveno leto, se priporoča učiteljem in učencem in tudi organistom na deželi. Od slov. strokovnih listov zelo pohvaljena. Dobiva se v dveh izdajah pri knjigarjih L. Schwentnerju v Ljubljani in Gasparju Likarju v Gorici; izdaja za organizate 1 krono 20 vin, za učence 40 vin. Za vsakeh 10 iztisov se dobi eden na vrh. Lahko, (344) 3—1 meledijno in dostojno!

„SLAVIJA“

vzajemno zavarovalna banka v Pragi

zavaruje

na doživetje in smrt, nadalje doto otrokom, penzijo in sklepa zavarovanja na razne druge načine.

25leten mož zagotovi s četletno premijo K 6.42 svojim ostalim K 1000 —, ki so izplačane takoj po njegovi smrti, ali pa ko doživi 60. leto. Po 5letnem plačevanju se zmanjšuje premija za dividendo.

===== Najugodnejši pogoji. Ves dobiček se razdeli med člene-zavarovance. =====

V zadnjih letih se je izplačala 10% na dividendo.

Izplačana dividenda	K 812.291.84
Reserve in fondi	" 22.914.972.10
Dosedanja izplačila	" 66.195.901.65

Pojasnila in tarife radovoljno pošilja

generalni zastop banke „SLAVIJE“

(361) 1

v Ljubljani, Gosposke ulice šte. 12.

Odlikovan s kolajno na pariški razstavi leta 1900.

Vse vrste (350) 3-3 tamburic

priporoča tvrdka

J. Stjepušin

v Sisku

na Hrvaškem.

Ilustrovani ceniki se pošiljajo na zahtevo franko.

Odlikovan s kolajno na budapeštanski razstavi leta 1896.

(364) 1

Zahvala.

Krajni šolski svet na Staricesti pri Ljutomeru se za podporo, katero je dobil za zidanje nove šole na Staricesti in sicer okrajnemu odboru za 600 kron ter okrajni posojilnici v Ljutomeru za 200 kron s tem prav prisrčno zahvaljuje.

Krajni šolski svet na Staricesti, dne 15. okt. 1901.

Proda se hiša

na zelo lepem prostoru, v kateri je 11 strank in miza rija. Hiša je pripravna za pekarijo in trgovino. Poleg hiše je lep velik vrt, prostor za zidanje. Cena je 12.000 kron. (360) 3-1

Proda se tudi dobro obiskovana

gostilna

z vsem pohištvo in s koncesijo, ki ima vse pravice gostilniške obrti. Hiša ima 10 sob, 2 kleti itd.

Cena 14.000 kron. Vse to je 5 minut od mesta. Kje, pove upravništvo „Domovine“.

Učenec

s primerno šolsko izobrazbo se sprejme v knji-goveznico D. Hribar-ja v Celju.

Krojači

za delo v akordu, iščejo se v Celju. — Kje, pove upravništvo našega lista.

Hiša naprodaj.

V nekem trgu na Sp. Štajarskem se lahko prevzame nova hiša, okoli katere je nekaj posestva; v hiši se nahaja trgovina in gostilna. Posestvo ima prav lepo lego v trgu, ter bi bil zaslužek za podjetnega človeka prav izvrsten.

Vrednost 4—5000 gld.

Več se izve pri upravništvu tega lista.

KADILCI!

ZAHTEVAJTE POVSOD

CIGARETNE PAPIRČKE

V KORIST DRUŽBI SV. CIRILA IN METODA

KATERI SO NAJBOLJŠI OD VSEH DRUGIH

GLAVNA ZALOGA

JOS. ŠTOKA-TRST

Pozor!

Glavna zaloga za Celje in okolico

(317) 10-6

DRAGOTIN HRIBAR-ju

V CELJU.

V blagohotno pozornost!

(324) 6-5

Velika zaloga ***

*** konfekcijskega blaga

JOSIP HOČEVAR

v Celju, Kolodvorska ulica šte. 5

priporoča za bližajočo se

jesensko in zimsko sezono

svojo bogato zalogo izgotovljenih oblek za gospode in dečke, kakor tudi vsakovrstne športne suknje najnovejše mode, površnike, haveloke itd. v vsaki velikosti in fazoni

po čudovito nizkih cenah.

Sukno najnovejših vrst vedno v zalogi. Naročila po meri izvršujejo se hitro in natančno po najnovejših modnih žurnalih.

Naprodaj

je večja gostilna v obližju Celja pod jako ugodnimi pogoji.

Več pove iz prijaznosti upravništvo „Domovine“.

(375) 4-4

Učenec

z dobrimi šolskimi spričevali, poštenih staršev, se sprejme v trgovino Jože Černeliča, Št. Peter (359) 2-2 pod Sv. gorami, Štajarsko.

Več svetilk

(Blitzlampen)

po nizki ceni naprodaj. — Več pove Dragotin Hribar v Celju.

Postranski zaslužek

trajen in rastoč, ponuja se spoštovanim, deloljubnim in stalno naseljenim osebam s povzetjem zastopa domače zavarovalne družbe prve vrste. — Ponudbe pod „1.798“ Gradec, poste restante.

Rafael Salmič, urar in prodaja zlatnine

Celje, „Narodni dom“.

Priporoča svojo veliko zalogo jeklenih, nikelnastih, srebrnih, tula in zlatih žepnih ur.

Prstane, uhane, zapestnice, priveske, svetinje, križce, medaljone, vsakovrstne verižice za okoli vratu, lorgnon, kratke in dolge za dame in gospode v zlatu in srebru.

Žlice, nože, vilice, tabatiere, nastavki za sadje, ovetlice, vizitnice itd.

Velika zaloga optičnih predmetov: očala, naočniki, toplomeri, aneroidi maksimal-toplomeri, tehtnica za vino, žganje, mošt, mleko itd.

Velika izber stenskih ur, budilk in ur z nihalom, najnovejše in najboljše. Pošteno in dobro blago, vse po najnižjih konkurenčnih cenah.

Dveletna garancija za vsako prodano uro.

Nikelnaste ure	od gld. 3.—	naprej.
Srebrne ure	„ „ 5.—	„
Tula ancré s tremi pokrovi	„ „ 10.—	„
Zlate urice za dame	„ „ 13.—	„
„ ure za gospode	„ „ 20.—	„

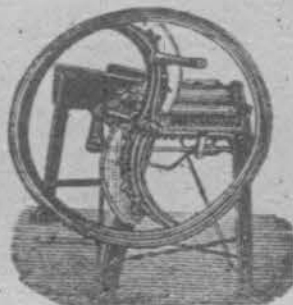
Pancer-verižice iz pristnega srebra po 6 kr. gram.

231 25-1

Popravila ceno in zanesljivo.

Na debelo. * Na drobno.

Postrežba točna. * Cene nizke.

Peter Majdič

trgovina z železnino „MERKUR“

Celje, Graške ulice št. 12.

Za stavbeno sezono vse stavbene potrebščine v največji izbi.

Opozarja na svojo veliko zalogo travert, vodovodnih cevi, izdelkov iz kameščin, kakor cevi za kanalizacije in stranišča, nastavke za dimnike v vsakovrstnih oblikah, cementa, stavbenih in pohištvenih okovov, samokolnic, raznega rokodelskega orodja, kuhinjske priprave, štedilnikov itd.

Zaloga Tomaževe žlindre za celjsko in brežiško okrajno glavarstvo. Najizdatnejše gnojilo za travnike.

Velika izber železnih nagrobnih križev!